

Bydd yr canllawiau yma yn eich helpu i gwblhau ein ffurflen adrodd ac adnewyddu trwydded arolwg rhywogaethau. Darllenwch y canllawiau hyn yn ofalus cyn i chi llenwi'r ffurflen.

Pan welwch y term 'cyfeirnod dogfen' ar y ffurflen, rhowch gyfeirnodau'r ddogfen ac anfonwch y dogfennau gyda'r ffurflen gais pan fyddwch wedi ei chwblhau. Sylwer: Os cyflwynwch ddogfennau nad oes eu hangen, ni chaiff eu hasesu.

Sut i gysylltu â ni: Os oes angen help arnoch i lenwi'r ffurflen, cysylltwch â'r person a anfonodd atoch chi neu cysylltwch â ni trwy Ymholiadau ffôn cyffredinol: 0300 065 3000 (dydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm).

Ebost: trwyddedrhywogaeth@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Safle wê: www.cyfoethnaturiol.cymru

Cynnwys

Rhan A – Amdanoch chi a'ch trwydded arolwg cyfredol

Rhan B – Dywedwch wrthym am unrhyw arolygon a gynhaliwyd

Rhan C – Adnewyddu eich trwydded arolwg

Rhan D – Diogelu data

Rhan E – Datganiad

Rhan A - Amdanoch chi a'ch trwydded arolwg cyfredol

1 Dywedwch wrthym gyfeirnod y drwydded arolwg rydych chi am adrodd amdano, neu adnewyddu

Cadarnhewch pa drwydded arolwg yr ydych yn adrodd arno, neu'n gofyn i chi adnewyddu.

Os nad ydych chi'n siŵr o gyfeirnod eich trwydded, cysylltwch â ni. Ni fyddwn yn gallu prosesu eich ffurflen heb y cyfeirnod trwydded cywir.

2 Rhowch y manylion canlynol i ni amdanoch chi.

Rhowch eich manylion i ni. Fel arfer bydd deiliad y drwydded arolwg yn llenwi'r ffurflen.

Os ydych chi (deilydd y drwydded) yn gorff neu gwmni cyhoeddus, rhowch eich enw i ni. Gallwch hefyd roi enw masnachu neu bartner i ni, os ydych chi'n unigolyn neu'n sefydliad o unigolion.

Efallai y bydd angen i ni gysylltu â chi am y wybodaeth yn eich ffurflen. Gwnewch yn siŵr eich bod chi'n darparu manylion cyswllt fel y gallwn gysylltu â chi.

Rhan B – Dywedwch wrthym am unrhyw arolygon a gynhaliwyd.

3 Ydych chi wedi cynnal unrhyw arolygon o dan y drwydded?

Pwysig: Rhaid i chi ateb 'Ydw', hyd yn oed os gwnaethoch arolwg ond ni ddaeth o hyd i unrhyw rywogaeth ddisgwyliedig. Mae gwybodaeth am absenoldeb rhywogaethau disgwyliedig yn werthfawr.

Os nad ydych chi wedi cynnal unrhyw arolygon o dan y drwydded: dewiswch 'Na' ac yna sgipiwch yn uniongyrchol i'r adran adnewyddu.

Os ydych chi wedi cynnal unrhyw arolwg o dan y drwydded: rhaid i chi ddewis 'Do' a chwblhau'r holl gwestiynau perthnasol yn yr adran hon.

4 Pwy wnaeth gynnal yr arolygon?

Dywedwch wrthym pwy wnaeth gynnal yr arolygon. Ticiwch un opsiwn yn unig.

5 Dywedwch wrthym am y cynorthwywyr a'r asiantau awdurdodedig

Os dewisiwch un o'r opsiynau isod, yng nghwestiwn 4, rhaid i chi gwblhau Tabl 1.

- Asiant awdurdodedig neu gynorthwydd sy'n gweithredu o dan y drwydded.
- Daliwr y drwydded, ac asiant awdurdodedig neu gynorthwydd sy'n gweithredu o dan y drwydded.

Os yw'r unig berson i gynnal arolygon o dan y drwydded yn ddeiliad y drwydded eu hunain, nid oes angen cwblhau Tabl 1

Os oes angen i chi ddefnyddio dalen ar wahân rhaid i chi ddweud wrthym y cyfeiriad yn y gofod a ddarperir. Rydym wedi darparu dogfen 'Tabl 1 - gwybodaeth ychwanegol' i chi. Gallwch chi weld hyn ar ein gwefan.

6 Canlyniadau arolwg

Rhaid i chi gwblhau Tabl 2, gyda manylion pob arolwg a gynhaliwyd o dan y drwydded.

Beth os nad oeddwn yn dod o hyd i unrhyw rywogaeth?

Rhaid i chi barhau i gwblhau Tabl 2. Dywedwch wrthym y rhywogaeth yr oeddech yn ei arolygu.

Dewiswch math o rywogaeth:

Os ydych chi'n llenwi'r ffurflen yn electronig, rydym wedi poblogi'r tabl gyda rhestr o fathau o rywogaethau poblogaidd. Os yw'r rhywogaeth yr oeddech chi'n ei arolygu yn y rhestr, gallwch ddewis yr opsiwn a sgipio'r y golofn 'Os Arall, nodwch'.

Os nad yw'r rhywogaeth yr holwyd amdano ar y rhestr, dewiswch 'Arall' ac yna rhwch enw'r rhywogaeth yn y golofn nesaf.

Cyfeirnod grid:

Rhaid i chi ddarparu cyfeirnod grid cenedlaethol Arolwg Ordnans chwe digid o leiaf ar gyfer canol y safle. Os gallwch chi ddarparu cyfeirnod grid 12 digid; er enghraifft, ST 12345 67890, gwnewch hynny.

Gallwch ddod o hyd i'r cyfeirnod grid 12 digid ar wefan - UK Grid Reference Finder:

<http://www.gridreferencefinder.com/>

Rhywogaeth wedi'i anafu'n ddamweiniol neu ei ladd tra'n arolygu?

Rhaid i chi ddweud wrthym os ydych chi wedi lladd neu anafu unrhyw rywogaeth yn ystod eich arolygon yn ddamweiniol. Mae angen i ni wybod pob math o rywogaeth a laddir neu a anafwyd yn ddamweiniol, a faint o bob rhywogaeth.

Taflenni ychwanegol:

Os oes angen i chi ddefnyddio dalen ar wahân rhaid i chi ddweud wrthym y cyfeiriad yn y gofod a ddarperir. Rydym wedi darparu dogfen 'Tabl 2 - Canlyniadau'r arolwg' i chi. Gallwch chi weld hyn ar ein gwefan

Rhan C – Adnewyddu eich trwydded arolwg

7 Ydych chi am adnewyddu eich trwydded arolwg?

Dywedwch wrthym os ydych chi am adnewyddu eich trwydded arolwg. Ticiwch un opsiwn yn unig..

Os ydych chi am adnewyddu, rhaid i chi gwblhau pob cwestiwn yn Rhan C o'r ffurflen, cyn i chi symud ymlaen.

Os nad ydych chi am adnewyddu, gallwch sgipio i Ran D y ffurflen.

8 Beth fydd y drwydded adnewyddedig yn cael ei ddefnyddio?

Dywedwch wrthym y pwrpas yr ydych chi am ddefnyddio'ch trwydded arolwg. Ticiwch un opsiwn yn unig.

Defnydd busnes:

Lle mae deiliad y drwydded yn cael ei dalu i wneud gwaith yr arolwg. Mae hyn yn cynnwys sefyllfaoedd lle rydych chi'n gweithio fel ecolegydd proffesiynol annibynnol, neu'n cael ei gyflogi gan gwmni i ddarparu gwasanaeth y codir tâl amdano.

Defnydd personol:

Lle mae deilydd y drwydded yn cynnal gwaith arolygu heb unrhyw fudd ariannol. Gall hyn fod fel rhan o brosiect personol, cynllun ehangach i wella gwybodaeth a dealltwriaeth rhywogaeth, neu fel gwirfoddolwr.

Defnydd busnes a phersonol:

Pan fydd deilydd y drwydded yn cynnal gwaith arolygu ar sail cyflog proffesiynol, ac yn gwirfoddoli eu hamser yn rhad ac am ddim.

9 Pa gyfeiriad e-bost yr hoffech i ni anfon eich trwydded i?

Os gallwn gytuno ar yr adnewyddiad, byddwn yn anfon cadarnhad o'ch adnewyddiad a chopi o'r drwydded i chi, trwy e-bost..

Dywedwch wrthym os ydych chi am i ni ddefnyddio'r cyfeiriad e-bost a ddarparwyd gennych mewn ymateb i gwestiwn 2. Os ydych chi eisiau defnyddio cyfeiriad gwahanol, dywedwch wrthym y cyfeiriad yn y bwllch a ddarparwyd.

10 A ydych chi eisiau newid unrhyw un o'r manylion cyswllt ar gyfer eich trwydded arolwg?

Rydym yn defnyddio'ch manylion cyswllt personol i anfon diweddariadau a gwybodaeth bwysig i chi am eich trwydded, ac i anfon rhybuddion cyfreithiol. Defnyddiwch Dabl 3 i ddweud wrthym os ydych chi am newid neu ddiweddaru unrhyw un o'ch manylion.

11 Ydych chi am newid unrhyw un o'r cynorthwywyr neu asiantau achrededig ar eich trwydded arolwg?

Rhaid i chi gwblhau Tabl 4 os ydych chi eisiau:

- dileu unrhyw un o'r cynorthwywyr neu asiantau achrededig ar eich trwydded arolwg presennol, neu
- ychwanegu cynorthwywyr neu asiantau achrededig ar eich arolwg presennol.

Dim ond os ydych chi'n ychwanegu asiant cynorthwyol neu achrededig y bydd angen i chi ddarparu cyfeiriad e-bost a chyfeiriad post.

12 Ydych chi neu unrhyw un o'ch cynorthwywyr neu asiantau achrededig erioed wedi'ch cael yn euog o drosedd bywyd gwyllt?

Rhaid i chi gwblhau Tabl 5 os ydych chi, unrhyw un o'r cynorthwywyr neu'r asiantau achrededig a enwyd eisoes ar eich trwydded, neu unrhyw asiant cynorthwy-ydd neu asiant newydd, wedi cael euogfarn o drosedd bywyd gwyllt.

Os na fyddwch chi'n dweud wrthym yr wybodaeth hon, efallai y byddwch chi'n gadael eich hun yn agored i gamau gorfodi yn y dyfodol.

13 Ydych chi eisiau newid unrhyw un o'r technegau neu'r offer ar eich trwydded arolwg?

Rhaid ichi ddweud wrthym os ydych chi am newid y technegau arolwg y mae gennych drwydded i'w defnyddio.

Beth yw ystyr 'technegau neu offer'? Mae'r rhain yn cynnwys:

- Mathau o drapiau, rhwydi neu bethau eraill offer a ddefnyddir wrth ddal neu drin rhywogaethau.
- Dull o aflonyddwch, gan gynnwys samplo cicio, trapio potel, chwiliadau.

Rhan D – Diogelu data

Darllenwch yr adran hon i sicrhau eich bod yn deall sut y byddwn yn defnyddio'r wybodaeth a roddwch i ni

Rhan E – Datganiad

14 A yw eich cais yn cynnwys gwybodaeth ar yr arolwg ecolegol?

Os ydych chi wedi cynnal unrhyw arolygon o dan y drwydded, rhaid i chi gwblhau Tabl 2 ar y ffurflen. Ystyrir unrhyw wybodaeth yn y tabl hwn **'gwybodaeth ecolegol'**.

Efallai y byddwn am ddefnyddio unrhyw ddata arolwg ecolegol rydych wedi'i gyflenwi at ddibenion eraill, fel y manylir isod.

Rydym yn tybio ein bod yn cael caniatâd i ddefnyddio'r wybodaeth a roddwch i ni, mewn cysylltiad â'n cyfrifoldebau statudol a rheoleiddiol. Yn benodol (er y gallai fod yna ddefnyddiau eraill), gallwn:

- ymgorffori'r wybodaeth yn ein setiau data a'n mapiau. Defnyddir y rhain ar gyfer amrywiaeth o ddibenion;
- darparu gwybodaeth i ymgeiswyr a sefydliadau eraill lle mae hyn yn ein galluogi ni i warchod bywyd gwyllt fel y cyfeirir ato i wneud yn Neddf yr Amgylchedd;
- ymateb i geisiadau am wybodaeth o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol cysylltiedig 2004 a chytuno ar hawliau defnydd cyfyngedig yn unol â'n Hysbysiadau Safonol

a ddefnyddiwn wrth gyflenwi ein gwybodaeth; a license datasets and mapping derived from or containing information.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynglŷn â hyn, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion ar flaen y ffurflen.

15 Datganiad

Darllenwch yr adran hon yn ofalus i ddeall pa mor bwysig yw hi i ddarparu gwybodaeth gywir ar y ffurflen.

Os ydych chi'n llenwi'r ffurflen yn electronig, gallwch argraffu (teipio) eich enw yn llawn, i mewn i'r blwch llofnod. Byddwn yn ystyried enw typed yn y blwch llofnod i fod yn gyfwerth â 'llofnod electronig'. Mae'r llofnod teipio hon yn gadarnhad eich bod wedi darllen a deall y datganiad.